

ΕΔΑΘΕΣΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΕΡΙΟΥ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Α.Ε.

Προς: Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας
Πειραιώς 132, 118 54, Αθήνα

Υπόψη: κ. Α. Δαγούμα, Προέδρου

Κοιν: gasconsultation@rae.gr

Εσ. Κοιν: Ομάδα Υποθέσεων ΡΑΕ

Θέμα: Δημόσια διαβούλευση της ΡΑΕ επί α) της εισήγησης του ΔΕΣΦΑ για το Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ 2022-2031 και β) του Πλαισίου Κανονισμού Τιμολόγησης για την Υπόγεια Αποθήκη της Νότιας Καβάλας

Αρ. Πρωτ: 5086/11.04.2022

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Αναφορικά με τη Δημόσια διαβούλευση της ΡΑΕ επί α) της εισήγησης του ΔΕΣΦΑ για το Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ 2022-2031 και β) του Πλαισίου Κανονισμού Τιμολόγησης για την Υπόγεια Αποθήκη της Νότιας Καβάλας, θα θέλαμε να επισημάνουμε τα παρακάτω.

1. Αναφορά στις αντλίες θερμότητας

Στη δημόσια διαβούλευση αναφέρεται: «Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η ΡΑΕ καλείται να εγκρίνει σημαντικές νέες επενδύσεις φυσικού αερίου, τόσο σε αγωγούς όσο και σε νέους πλωτούς τερματικούς σταθμούς ΥΦΑ (FSRUs, Αλεξανδρούπολης, ΔΙΩΡΥΓΑ Gas, ARGO). Επίσης, κατασκευάζονται ή σχεδιάζονται μονάδες ηλεκτροπαραγωγής με καύσιμο φυσικό αέριο. Περαιτέρω, τα Προγράμματα Ανάπτυξης των Δικτύων Διανομής είναι αρκετά φιλόδοξα στην εξάπλωση του δικτύου σε νέες περιοχές, ακόμα και στη νότια Ελλάδα, παρά τις μελέτες που αναδεικνύουν τις αντλίες θερμότητας ως πιο οικονομικές».

Η παραπάνω αναφορά στις αντλίες θερμότητας, βασίζεται σε μελέτη που δημοσιεύθηκε στις 20.12.2021 από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, με τίτλο «Σύγκριση κόστους θέρμανσης από διάφορες τεχνολογίες». Στη μελέτη αυτή γίνεται σύγκριση μεταξύ των τεχνολογιών φυσικού αερίου, πετρελαίου θέρμανσης, αντλιών θερμότητας, τζακιών και συστημάτων με ηλεκτρικές αντιστάσεις.

Γενικά, εκτιμούμε ότι ο ισχυρισμός ότι οι αντλίες θερμότητας είναι πιο οικονομικές, δεν θα πρέπει να θεωρείται ως μια κοινώς αποδεκτή και αδιαμφισβήτητη αλήθεια, ακόμα κι αν οι σχετικές παραδοχές αναφέρονται στη μελέτη. Ένας τέτοιος γενικός ισχυρισμός θα μπορούσε να υπονομεύσει τις προβλέψεις ζήτησης στα εγκεκριμένα Προγράμματα Ανάπτυξης των Διαχειριστών Δικτύων Διανομής.

Υπάρχουν αρκετές παραδοχές και άλλα ζητήματα που δεν λαμβάνονται υπόψη στη μελέτη, όσον αφορά τα τιμολόγια και τεχνικά θέματα, που συνοψίζονται παρακάτω.

Για τα τιμολόγια:

- i) Οι τιμές για όλες τις τεχνολογίες λαμβάνονται υπόψη στη μελέτη μόνο για το μήνα Δεκέμβριο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Για παράδειγμα, λίγους μήνες νωρίτερα, τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2021, τα τιμολόγια φυσικού αερίου ήταν σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. **Γενικά, μια τέτοια μελέτη θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη μια «κανονική» περίοδο (π.χ. προ Covid, χωρίς εκπτώσεις ή επιδοτήσεις).**
- ii) Δεν λαμβάνεται υπόψη η αναστολή από το Κράτος των Χρεώσεων Διανομής από τους Διαχειριστές για τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο, που ανέρχονται για τους αυτόνομους Οικιακούς καταναλωτές μεσοσταθμικά σε 15 ευρώ τον μήνα.
- iii) Δεν λαμβάνεται υπόψη η έκπτωση που παρέχουν οι προμηθευτές στις τιμές προμήθειας (ενδεικτικά, ποσοστό 16% τους μήνες Οκτώβριο-Νοέμβριο και 40% τον μήνα Δεκέμβριο)
- iv) Δεν λαμβάνεται υπόψη το ποσό επιδόματος θέρμανσης της Πολιτείας για το φυσικό αέριο, παρά μόνο για το πετρέλαιο, ενώ το ποσό του επιδόματος στη Θεσσαλονίκη και τη Λάρισα ανέρχεται ενδεικτικά στο ποσό των 298 ευρώ
- v) Δεν λαμβάνονται υπόψη τα συμβόλαια προμήθειας φυσικού αερίου που υπάρχουν στην αγορά με σταθερή τιμή ανά KWh για υφιστάμενους καταναλωτές, χωρίς μηνιαίες διακυμάνσεις (ενδεικτικά ~0.03€/KWh),
- vi) Δεν λαμβάνονται υπόψη τα συμβόλαια προμήθειας φυσικού αερίου με σταθερή τιμή ανά KWh για νέους καταναλωτές, χωρίς μηνιαίες διακυμάνσεις (ενδεικτικά ~0.05€/KWh),
- vii) Δεν λαμβάνονται υπόψη περαιτέρω εκπτώσεις που εφαρμόζονται από Προμηθευτές στα τιμολόγια Φυσικού Αερίου (ενδεικτικά ~30%) όταν οι καταναλωτές υπογράφουν συμβάσεις με διπλά καύσιμα (φυσικό αέριο & ηλεκτρική ενέργεια).

Για τεχνικά θέματα:

- i) Στην περίπτωση των λέβητων φυσικού αερίου ελήφθη ο εποχιακός βαθμός απόδοσης ίσος με 0,98 χωρίς να ληφθεί υπόψη η ύπαρξη αντιστάθμισης, που εδώ και πολλά χρόνια διατίθεται μαζί με το λέβητα ως ενσωματωμένο λογισμικό ήδη στο βασικό προϊόν. Στους περισσότερους λέβητες συμπύκνωσης φυσικού αερίου, ο συντελεστής απόδοσης με έλεγχο αντιστάθμισης αυξάνεται σε επίπεδα άνω του 100% (τυπική τιμή ~1,03),
- ii) Μια τυπική αρχική επένδυση για αντλία θερμότητας μπορεί να αγγίζει τα ~10.000€, όταν οι λέβητες φυσικού αερίου κοστίζουν περίπου ~2.000€,
- iii) Τα συστήματα θέρμανσης με αντλία θερμότητας των 16KW ενδέχεται να μην μπορούν να καλύψουν πλήρως τις θερμικές απαιτήσεις φορτίων των εξεταζόμενων χώρων ορισμένες ημέρες του Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου στη Βόρεια Ελλάδα.

- iv) Το συνολικό κόστος κύκλου ζωής των τεχνολογιών δεν λαμβάνεται υπόψη, σε σύγκριση με τον χρόνο απόσβεσης της επένδυσης, ενώ υπάρχουν διαφορές μεταξύ των τεχνολογιών (π.χ. οι αντλίες θερμότητας έχουν μικρότερο κύκλο ζωής)
- v) Δεν λαμβάνεται υπόψη η αδιάλειπτη και συνεχής τροφοδότηση του δικτύου φυσικού αερίου, σε αντίθεση με τα λοιπά εναλλακτικά καύσιμα
- vi) Το κόστος συντήρησης των αντλιών λόγω της ύπαρξης κινητών μηχανικών μερών, ψυκτικών υπό πίεση, προηγμένων ηλεκτρονικών, είναι σημαντικά αυξημένο σε σχέση με τους λέβητες φυσικού αερίου
- vii) Δεν λαμβάνονται υπόψη περιβαλλοντικά ζητήματα για τεχνολογίες πετρελαίου θέρμανσης, τζακιών ή πέλλετ, σε σύγκριση με τους λέβητες φυσικού αερίου.

2. Αναφορά στο ότι οι επενδύσεις σε υποδομές φυσικού αερίου πρέπει να λάβουν χώρα τα αμέσως επόμενα χρόνια, προκειμένου να υπάρχει επαρκής χρόνος απόσβεσής τους

Στη δημόσια διαβούλευση αναφέρεται: «Επειδή, η ΡΑΕ προτίθεται παράλληλα να διερευνήσει τις εναλλακτικές τροφοδότησης περιοχών που απέχουν από το υφιστάμενο Σύστημα, θεωρώντας ότι, δεδομένης της ευρωπαϊκής πολιτικής, οι επενδύσεις σε υποδομές φυσικού αερίου πρέπει: α) να λάβουν χώρα τα αμέσως επόμενα χρόνια, προκειμένου να υπάρχει επαρκής χρόνος απόσβεσής τους, και β) να υποστηρίζουν τη μεταφορά υδρογόνου ή/και βιοαερίων.»

Σήμερα, το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ - ΦΕΚ Β' 4893/31.12.2019), ορίζει ένα αναλυτικό οδικό χάρτη για την επίτευξη συγκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το έτος 2030. Το ΕΣΕΚ παρουσιάζει και αναλύει Προτεραιότητες και Μέτρα Πολιτικής σε ένα ευρύ φάσμα αναπτυξιακών και οικονομικών δραστηριοτήτων προς όφελος της Ελληνικής κοινωνίας, **καθιστώντας το κείμενο αναφοράς για την επόμενη δεκαετία.**

Στο ΕΣΕΚ ο ρόλος του Φυσικού Αερίου ορίζεται ξεκάθαρα για την Ελλάδα, και υπάρχει πληθώρα σχετικών αναφορών στο Σχέδιο, όπως επισημαίνονται παρακάτω:

- **«Παράλληλα, για αυτή τη διάσταση καθώς και άλλες διαστάσεις του ΕΣΕΚ, στόχο αποτελεί και η διεύρυνση της χρήσης φυσικού αερίου στην τελική κατανάλωση. Συγκεκριμένα, το φυσικό αέριο αναμένεται να αποτελέσει το ενδιάμεσο καύσιμο για τη μετάβαση σε ένα μοντέλο χαμηλών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε όλους τους τομείς τελικής κατανάλωσης, ενώ ταυτόχρονα δύναται να οδηγήσει τόσο στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, όσο και σε χαμηλότερο ενεργειακό κόστος συγκριτικά με τις άλλες συμβατικές τεχνολογίες. Βασική επιδίωξη είναι η επίτευξη μεγαλύτερης συμμετοχής του φυσικού αερίου σε όλους τους τομείς τελικής κατανάλωσης και, ουσιαστικά, η διευρυμένη χρήση του να αντικαταστήσει μέρος της παρούσας κατανάλωσης πετρελαϊκών προϊόντων στους εν λόγω τομείς. Η ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών μεταφοράς και διανομής, ώστε να δοθεί η δυνατότητα πρόσβασης στη χρήση φυσικού αερίου σε μεγαλύτερα ποσοστά τελικών καταναλωτών**

στον κτιριακό τομέα, καθώς και η περαιτέρω αύξηση της χρήσης του στη βιομηχανία και στις μεταφορές αποτελούν προτεραιότητες για την επόμενη περίοδο. Ως ποσοτικός στόχος για αυτήν την προτεραιότητα τίθεται η αύξηση της άμεσης χρήσης φυσικού αερίου στους τελικούς τομείς κατανάλωσης τουλάχιστον κατά 50% σε σχέση με το έτος 2017.»

- «ενώ οι Διαχειριστές Δικτύου Διανομής Φυσικού αερίου έχουν ως στόχο την ανάπτυξη και επέκταση των δικτύων διανομής φυσικού αερίου στην ελληνική επικράτεια ώστε να παρέχεται φθηνή ενέργεια σε όλους τους πολίτες.»
- «Επιπρόσθετα, δεδομένου ότι το φυσικό αέριο, αν και ορυκτό καύσιμο, έχει μικρότερες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από τα συμβατικά καύσιμα, η υποκατάσταση χρήσης πετρελαίου και λιγνίτη από φυσικό αέριο, αποτελεί ένα ενδιάμεσο βήμα πολιτικής προς μια πορεία μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Βασική προτεραιότητα αποτελεί επίσης η προώθηση του φυσικού αερίου σε συγκεκριμένους τομείς τελικής κατανάλωσης προς αντικατάσταση της χρήσης πετρελαϊκών προϊόντων.»
- «Η δυναμική διείσδυση των ΑΠΕ, ..., θα πρέπει να συνδυαστεί στην περίοδο της Ευρωπαϊκής ενεργειακής μετάβασης με το φυσικό αέριο το οποίο θα αποτελέσει το κύριο μεταβατικό καύσιμο μέχρι να καταστεί η Ευρωπαϊκή οικονομία κλιματικά ουδέτερη.»

Περαιτέρω, ο προγραμματισμός των επενδύσεων δεν πρέπει να βασίζεται μόνο στο θέμα της απόσβεσης (και στον κίνδυνο μη χρησιμοποιούμενων (stranded) περιουσιακών στοιχείων). Ένα εμπροσθοβαρές επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να συνοδεύεται από ανάλυση της οικονομικής αποτελεσματικότητας των επενδύσεων (επενδύσεις→διείσδυση & συνδέσεις→ζήτηση φυσικού αερίου & όγκοι→βέλτιστα τιμολόγια διανομής).

Είναι αντιληπτό ότι οι διαχειριστές δικτύων διανομής φυσικού αερίου στην ΕΕ και στην Ελλάδα αποσβένουν τα περιουσιακά τους στοιχεία για 40 ή 50 χρόνια. Στην Ελλάδα, η ΡΑΕ έχει εντοπίσει διαφορετικές προσεγγίσεις από τους 3 Διαχειριστές και σκοπεύει να καθορίσει τον κοινό υπολογισμό αποσβέσεων, ο οποίος πρέπει να ληφθεί υπόψη στον προγραμματισμό των επενδύσεων για την επόμενη περίοδο, αν είναι δυνατόν, ακόμη και στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2022-2026, ενσωματώνοντας παραδοχές για μια σταδιακή μετάβαση σε ανανεώσιμα ή χαμηλών εκπομπών άνθρακα αέρια.

Ο επενδυτικός σχεδιασμός, ειδικά σε επίπεδο Διαχειριστή Δικτύου Διανομής, θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τις τοπικές οικονομίες (κατά κεφαλήν ΑΕΠ, ανεργία κ.λπ.) και την ανταγωνιστικότητα του φυσικού αερίου έναντι των εναλλακτικών καυσίμων. Οι περισσότεροι άνθρωποι οδηγούνται από οικονομικά οφέλη, επομένως ακόμα κι αν προγραμματίζονται επενδύσεις από τον Διαχειριστή, υπάρχει ανταγωνισμός από ξύλα, πέλλετ κ.λπ.

3. Νέο Σημείο Εισόδου (city gate) στη Θεσσαλονίκη

Για το δίκτυο διανομής της Θεσσαλονίκης, λαμβάνοντας υπόψη την πρόβλεψη για νέες συνδέσεις και την αύξηση των διανεμόμενων όγκων την περίοδο 2022-2026, καθώς και το γεγονός ότι εντός του πρώτου διμήνου του έτους 2022, η μέγιστη ωριαία διανεμόμενη ποσότητα φυσικού αερίου ήταν περίπου 165.000 Nm³/h, εύλογα προτείνεται να εξεταστεί η αύξηση της χωρητικότητας των σταθμών City Gate ή η προσθήκη νέου σταθμού City Gate.

Με βάση την υφιστάμενη δομή και διαστασιολόγηση του Δικτύου Διανομής Μέσης Πίεσης, καθώς και τις μελλοντικές παρεμβάσεις και ενισχύσεις την επόμενη πενταετία, προτείνεται να εξεταστεί η προσθήκη νέου σημείου εισόδου στη Θεσσαλονίκη (City Gate), ώστε να είναι εφικτή η διανομή μεγαλύτερων ποσοτήτων φυσικού αερίου, καθώς και η ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού.

4. Τροφοδότηση Δυτικής Ελλάδας (Πάτρα) και Ηπείρου (Ιωάννινα)

Παρομοίως με τη στρατηγική της ΕΔΑ ΘΕΣΣ για την προμήθεια απομακρυσμένων δικτύων αρχικά με CNG και όταν επιτευχθεί διείσδυση και ζήτηση φυσικού αερίου, στη συνέχεια σύνδεση με αγωγό (με κριτήρια οικονομικής αποτελεσματικότητας), το ίδιο θα μπορούσε να εξεταστεί και για τις δύο περιοχές, δηλαδή για τα πρώτα έτη με παροχή τροφοδότηση με LNG και στη συνέχεια αξιολόγηση σύνδεσης με αγωγό.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

Γεωργίου Πακούρας Αεωνίδας
Γενικός Διευθυντής